

Xhaferijeva konkurencija prelazi u napad?

Author: [IWPR Balkans](#)

Mada članovi makedonske vlade albanske nacionalnosti uživaju podršku svojih sunarodnika na kojoj bi im svako mogao pozavideti, moglo bi doći do opadanja njihove velike popularnosti.

Jedan od partnera vodeće koalicije, Demokratska partija Albanaca, DPA, predvođena popularnim Arbenom Xhaferijem, visoko se kotira prilikom anketiranja. Međutim, jedan od njenih glavnih suparnika uskoro bi mogao da joj pruži ozbiljan izazov.

DPA ima šest puta veću podršku glasnika od najbližeg ozbiljnog suparnika, tj. opozicione Partije demokratskog napretka PDP, i izgleda, da je spremna za pobjedu na predstojećim općinskim izborima.

Njenim makedonskim partnerima iz koalicije, VMRO-DPMNE i Demokratskoj alternativi, opao je ugled među biračima.

Etnički Makedonci kritikuju nedefinisanu ekonomsku politiku, navodno nepostenu prodaju industrijskih objekata u državnoj svojini, kao i, po njihovom mišljenju, preterivanje u pružanju ustupaka manjinama.

Ukoliko DPA ne bude oprezna, moglo bi da joj se dogodi da podeli sudbinu svojih makedonskih kolega.

Podrška, koju trenutno uživa vladajuća albanska partija u Makedoniji, mogla bi biti narušena nedavnim ozivljavanjem političkih aktivnosti PDP, kao i uplitanjem DPA lidera u brojne skandale.

DPA vođu popularnost većim delom može da zahvali Xhaferiju. Čak i njegovi protivnici priznaju da je Xhaferi jedna od najostrovnijih i najlučdnijih političkih figura u Makedoniji.

Sposobnost da podilazi nacionalističkim osećanjima etničkog albanskog biračkog tela, i u isto vreme ima pozitivnu ulogu u multietničkoj vladi ove republike, ključ je njegovog uspeha. Ovakve sposobnosti bile su neophodne za održavanje stabilnosti u zemlji u vreme prošlogodišnje kosovske krize.

Xhaferijeva politička pronicljivost doprinela je njegovom ugledu među albanskim liderima susednih balkanskih zemalja. On je nastojao da odnosi sa svima njima budu jednako dobri, ali se prica da je najbliži Demokratskoj partiji Kosova i Socijalističkoj partiji Albanije.

Nedavna proslava treće godišnjice DPA privukla je goste kao sto su: Fatos Nano, vođa vladajuće Socijalističke partije Albanije, Jemin Gjani, zamenik predsednika Demokratske partije Albanije i vodeći političari s Kosova, uključujući Hashima Thaci i Adema Demachija.

Objasnenje za trenutnu popularnost DPA u javnom mnjenju treba tražiti u nesposobnosti PDP dok je bila na vlasti. Na primer, PDP nije bila u stanju da unapredi ustavni status etničkih Albanaca iz manjine u naciju. Ugled ove partije takodje je bio narušen tokom javnih nemira u Skoplju 1992. godine, Tetovu 1995. i Gostivaru 1997. godine kada ona nije uspela da spreči seriju brutalnih intervencija policije.

Xhaferi je uspešnom eksploatacijom ovih gresaka ubedio glasnike da je PDP nesposobna, a da je DPA

najbolja alternativa za albansku etnicku zajednicu.

Mada se politika DPA, zapravo, vrlo malo razlikuje od politike njenih suparnika, Xhaferi je bio uspesniji od svog PDP prethodnika, Abdurahmana Halitija.

DPA se izborila da veci broj etnickih Albanaca bude postavljen na vise pozicije u vladi, a nedavno se uspesno angazovala da bivsi komandant Oslobođilacke vojske Kosova, Xhavit Hasani bude pusten iz zatvora uz kauciju.

Pustanje Hasanija jos vise je naglasilo uticaj koji ima Xhaferi, a koji je u potpunom kontrastu sa nesposobnoscu PDP da spreći ostre kazne koje su izrecene gradonacelnicima Gostivara i Tetova, etnickim Albancima, nakon nemira 1997. godine.

Uloga koju u partiji ima zamenik predsednika, Menduh Thaci, takodje je uticala na sadasnji uspeh DPA. Smatra se da je Thaci pokretacka snaga odgovorna za delotvornu i dalekoseznu strukturu ove partije.

Opstenarodna podrška olaksana je i time sto DPA kontrolise vecinu medija na albanskom jeziku. Oba dnevna lista etnickih Albanaca, "Flaka" i "Fakti" su, ili usko povezana sa DPA, ili u vladinom posedu. Glavne vesti na albanskom jeziku koje se emituju na MTV II, takodje odrazavaju provladine stavove.

Uprkos snazi DPA, u poslednjih nekoliko meseci postoje nagovestaji da su poteskoce na pomolu.

PDP je u aprilu imenovala novo partijsko rukovodstvo sa usaglasenim i sve agresivnijim stavovima.

Nema vise neusklađenosti i ravnodusnosti koje su nekada bile obeležje ove partije. Jaca PDP mogla bi da skrene paznju na niz etnicki spornih pitanja i tako eventualno naskodi DPA.

"Univerzitet Tetovo", samozvana albanska institucija, i, uopste, visoko obrazovanje na albanskom jeziku, cine veoma vazan i simbolican deo zahteva ove zajednice da ostvari lingvisticku i kulturnu ravnopravnost.

Medjutim, time sto je prihvatila predlog Visokog predstavnika OSCE o nacionalnim manjinama, DPA je izmenila politicki stav iz svojih opozicionih dana kada je zahtevala da drzava finansira multidisciplinarni univerzitet sa nastavom na albanskom, koji bi bio jednako priznat kao i univerziteti u Skoplju i Bitolju.

Umesto toga, DPA je prihvatila uslove koji ce dovesti do marginalizacije "Univerziteta Tetovo" i do osnivanja institucije za visoko obrazovanje sa nastavom na vise jezika koja bi se finansirala medjunarodnim kapitalom i u kojoj bi akcenat bio stavljen na obuku nastavnog kadra, poslovni menadzment i javnu administraciju.

Povlacenjem ovog poteza, DPA se izlozila mogucim napadima PDP i politicki aktivnog i recitog direktora "Univerziteta Tetovo", dr Fadila Sulejmanija.

Druga slaba tacka DPA, smatra se, lezi u cinjenici da ova partija nije uspela da osujeti brutalnost koju je policija ispoljila prema zajednicama etnickih Albanaca nakon sto su pocetkom ove godine ubijena trojica policijskih staresina makedonske nacionalnosti.

Xhaferi i Thaci su takodje poslednjih meseci bili upleteni u mnoštvo skandala. Xhaferi je navodno primao mito, dok je Thaci optuzen da je bio umesan u krijumcarenje duvana. Ove tvrdnje narusile su ugled partije kod ostalih etnickih zajednica u Makedoniji, ali ne i kod albanskih glasaca.

Uprkos ozivljavanju PDP i neukusnim skandalima, jos uvek izgleda da ce DPA nastaviti da dominira politickom scenom etnickih Albanaca sve do opstinskih izbora u septembru, a i nakon toga.

Tom Hughes je analiticar jedne medjunarodne organizacije bazirane u Skoplju.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/xhaferijeva-konkurencija-prelazi-u-napad>